

התכנית ללימודי תרבות (369)

לימודי מוסמך ודוקטור

תכנית משותפת למדעי החברה ולמדעי הרוח

שנה"ל תשע"ז

nicole.hochner@mail.huji.ac.il

ד"ר ניקול הוכנר - ראשת התכנית טל' 02-5883173

liorl@savion.huji.ac.il

ליאור לוין- רכזת התכנית טל' 02-5883795

moritc@savion.huji.ac.il

מורית כהן- מזכירות התכנית טל' 02-5880371

קמפוס הר הצופים, הפקולטה למדעי החברה, חדר 3711 (גוש 7, קומה 3) פקס 02-5880062

סגל התכנית

ד"ר לואיז בית-לחם (החוג לאנגלית והתכנית הבין אוניברסיטאית ללימודי אפריקה)

louise.bethlehem@mail.huji.ac.il

sgouldin@gmail.com

ד"ר סיגל גולדין (המחלקה לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה)

nicole.hochner@mail.huji.ac.il

ד"ר ניקול הוכנר (המחלקה למדע המדינה)

carola.hilfrich@mail.huji.ac.il

ד"ר קרולה הילפריך (החוג לספרות כללית והשוואתית)

gili.hammer@mail.huji.ac.il

ד"ר גילי המר (המחלקה לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה)

Dani.Schrire@mail.huji.ac.il

ד"ר דני שרירא (החוג לפולקלור ותרבות עממית)

מורים/ות מן החוץ ועמיתים/ות הוראה

hava.aldouby@mail.huji.ac.il

ד"ר חוה אלדובי

sonja.narunskyladen@gmail.com

ד"ר סוניה נרונסקי-לאדן

dmitry.mironenko@yale.edu

ד"ר דימה מירוננקו

Ronit.Peleg@mail.huji.ac.il

ד"ר רונית פלג

nkarkabi@gmail.com

ד"ר נדים כרכבי

Limor.MeodedDano@mail.huji.ac.il

ד"ר לימור מעודד דנון

עוזרים/ות הוראה

noam.keren@mail.huji.ac.il

נועם קרן

tahel.goldsmith@mail.huji.ac.il

תהל גולדשמיד

התמסדותם של לימודי תרבות כשדה של דעת ומחקר רב-תחומי עצמאי החלה בשנות ה-50 של המאה ה-20 באוניברסיטאות באירופה וארה"ב, על רקע תהליכים היסטוריים, כלכליים, טכנולוגיים וחברתיים שהעצימו את חשיבות התרבות להבנת חיי אנוש וחברה.

מי אנחנו

- תכנית מצטיינים לתארים מתקדמים (תואר שני ושלישי) שמתמחה בחקירה תיאורטית ואמפירית-מעשית של התרבות
- תכנית אישית שמקדמת חשיבה ביקורתית ושיח של חקירה רב-תחומית
- התכנית הרב-תחומית היחידה בארץ שמציעה תכנית לימודים מתקדמים המבוססת על עיקרון של שיתוף פעולה הדוק ושיטתי בין מדעי החברה ומדעי הרוח לחקר התרבות
- זירה אקדמית ואינטלקטואלית תוססת לחשיבה על המורכבות התרבותית של זמננו ועל הרלוונטיות של חקר התרבות להבנת החברה הישראלית
- תכנית שמתמחה בקידום תלמידיה לתארים מתקדמים ומשרות במוסדות אקדמיים ותרבותיים מובילים בעולם ובארץ

קהל היעד

- בוגרי/ות תואר ראשון מצטיינים/ות במדעי החברה ובמדעי הרוח ממוסד אקדמי, בוגרי/ות תואר בארכיטקטורה, בוגרי/ות בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב, בוגרי/ות שנקר בית ספר גבוה להנדסה ולעיצוב, ובוגרי/ות מכללות המוכרות על ידי המועצה להשכלה גבוהה
- תלמידי/ות מצטיינים/ות ואנשי מקצוע שמחפשים אתגר אינטלקטואלי והרחבה של הידע בתחומי המחקר והפעילות המקצועית שלהם
- תלמידי/ות ואנשי מקצוע שמחפשים נקודה ביקורתית כדי להשקיף על תחומי הידע והמקצוע שלהם
- תלמידי/ות ואנשי מקצוע שמעוניינים להכיר את הפרדיגמות המחקריות המתקדמות והעכשוויות
- תלמידי/ות ואנשי מקצוע המעוניינים להתקדם בתחומיהם על בסיס של השכלה רחבה בתיאוריות השונות של תרבות

מוסמכים/ות רבים/ות של התכנית השתלבו ומשתלבים/ות בלימודי המשך ו/או במשרות במוסדות אקדמיים מובילים בארץ ובעולם, במוסדות תרבות, תעשיית הקולנוע, הוצאות לאור ומשרדי אדריכלים. הם/ן עומדים/ות בראש תכניות לימודים חדשות, מחלקות במוזיאונים מובילים, יוזמות אדריכליות, אומנותיות וחברתיות.

מבנה הלימודים

התכנית היא תכנית דו-שנתית לתואר מוסמך, המורכבת מלימודי חובה תיאורטיים ומתודולוגיים, לימודי ליבה בסוגיות מרכזיות של חקר התרבות, ולימודי בחירה בחוגים ותכניות אחרים במדעי החברה ומדעי הרוח, בהתאם לתחומי העניין האישיים.

לימודי החובה (שנה א') והליבה (שנה א' ו-ב') מתקיימים בימי שני ושלישי. הם עוסקים בסוגיות ותחומים מסורתיים ועכשוויים של חקר התרבות, ובניהם:

- תיאוריות ביקורתיות של תרבות
- תרבויות צריכה וחיי יומיום
- היסטוריה תרבותית
- תרבות חזותית
- היסטוריה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה של הרגשות והחושים
- יחסי תרבות וכוח
- קטגוריות מגדריות, פוליטיות ואתניות
- טקסים, מערכות סמבוליות ואידאולוגיות

מבנה הלימודים כולל בנוסף

- סוגיות מתודולוגיות במחקרי תרבות (חובה, שנה א')
- סמינר מחלקתי בלימודי תרבות (חובה, שנה א')
- כתיבה אקדמית לתלמידי מוסמך (ליבה, שנה ב')
- אפשרויות רבות של אפיקי לימוד ומחקר חלופיים במסגרות ייחודיות ומתקדמות כמו קבוצות דיון ב"חברותא בלימודי תרבות" (שנה א' או ב'), "פרקטיקום בלימודי תרבות" במוסדות תרבותיים שונים (שנה ב'), מעבדת תרבות
- לימודי בחירה במחלקות שונות במדעי החברה ובמדעי הרוח בהתאם לתחומי עניין האישיים ועל פי תכנית אישית

מטרת הלימודים

- הכשרת תלמידים/ות לשימוש במתודות שונות לניתוח תרבותי על ידי לימוד של מסורות וגישות שונות לחקר התרבות, תוך כדי בירור היסודות הפילוסופיים, האידאולוגיים והסוציולוגיים של מתודות אלו
- מתן כלים אקדמיים ואינטלקטואליים לחשיבה ביקורתית ובעלת השפעה על תחומי ידע ומקצוע

תנאי הקבלה

בעלי תואר ראשון ממוסדות להשכלה גבוהה בממוצע תואר בציון 85 לפחות, פטור בשפה האנגלית לפי כללי האוניברסיטה ובנוסף ראיון אישי. מועמדים/ות המעוניינים/ות להתקבל למסלול המחקרי יציגו עד למעמד ראיון הקבלה, חיבור אקדמי - Writing Sample, שנכתב במסגרת לימודי התואר הראשון (עבודת סיום קורס או עבודת סמינר) בהיקף של 10 עד 25 עמודים.

ועדת הקבלה של התכנית תמליץ על מסלול הקבלה (קבלה על תנאי, שנת השלמה, קבלה למוסמך עם לימודי השלמה, לימודי מוסמך, לימודי מוסמך מחקר).

פרטים בשנתון האוניברסיטה העברית <http://shnaton.huji.ac.il>

מועמדים/ות המעוניינים/ות בלימודי תואר שלישי ייפנו לרשות לתלמידי מחקר של האוניברסיטה העברית

http://www.huji.ac.il/huji/student_advanced.htm

לימודי המוסמך

הלימודים מתקיימים בשני מסלולים:

- א. מסלול מחקרי בהיקף 36 נ"ז, עם עבודת גמר
 ב. מסלול לא-מחקרי בהיקף 42 נ"ז, ללא עבודת גמר

מבנה הלימודים

מסלול לא מחקרי (מסלול ב')	מסלול מחקרי (מסלול א')	
6 נ"ז	6 נ"ז	קורסי חובה
12 נ"ז	12 נ"ז	קורסי ליבה
16 נ"ז	14 נ"ז	קורסי בחירה
8 נ"ז שתי עבודות: אחת בשנה הראשונה ואחת בשנה השנייה	4 נ"ז אחת בשנה הראשונה	עבודות סמינר
השתתפות חובה במהלך שנה אחת לפחות (ללא נ"ז)	השתתפות חובה במהלך שנה אחת לפחות (ללא נ"ז)	סמינר מחלקתי
-----	כתיבת עבודת גמר למוסמך (תזה)	עבודת גמר
42 נ"ז	36 נ"ז	סה"כ נ"ז לסגירת תואר (כולל נ"ז ע. סמינר)

מסלול א' – מוסמך מחקרי סה"כ 36 נ"ז

המסלול ייקבע במסגרת יעוץ אישי. אל המפגש יש להביא הצעה מסודרת למסלול לימודים על פי החלוקה הבא:

קורסי חובה בהיקף 6 נ"ז

- 54391 סוגיות מתודולוגיות במחקרי תרבות (2 נ"ז)
 54354 תיאוריות ביקורתיות של תרבות (4 נ"ז)
 54330 סמינר מחלקתי (ללא נ"ז)

קורסי ליבה בהיקף 12 נ"ז

יש לבחור 12 נ"ז מבין קורסי הליבה

קורסי בחירה בהיקף 14 נ"ז

יש לבחור 14 נ"ז מבין קורסי הבחירה המצוטטים או מקורסי מוסמך אחרים הניתנים בפקולטה למדעי הרוח או החברה.

עבודה סמינריונית 4 נ"ז

כל תלמיד/ה במסלול המחקרי י/תכתוב עבודה סמינריונית אחת, מומלץ בשנה הראשונה ללימודיו ובמסגרת אחד מקורסי הליבה או הבחירה.

שימו לב! תלמידים/ות הלומדים/ות בחוגים/מחלקות בהם לא ניתן נ"ז נוסף עבור עבודת סמינר (ציון הקורס הינו עבור "סמינר" 4 נ"ז בלבד), ישלימו נקודות מקורסי בחירה עד לסך הנדרש לסגירת התואר.

עבודת גמר – נוהל כתיבה והגשה של עבודת גמר בעלת אופי מחקרי (תזה)

תלמידים/ות במסלול המחקרי מחויבים/ות בכתיבת עבודת גמר בעלת אופי מחקרי (תזה) במהלך שנת הלימודים השנייה לתואר. על התלמידים/ות להביא אישור הנחייה מאיש/אנשי הסגל המלווה/ים את עבודת המוסמך לא יאוחר מסוף סמסטר א' של שנת הלימודים השנייה. באישור זה יופיע נושא עבודת הגמר וראשי פרקים. המנחה הראשי/ת י/תבחר מבין הסגל התקני של האוניברסיטה העברית. מנחה שני/ה יכול/ה להיבחר מבין הסגל התקני מכל מוסד להשכלה גבוהה המוכר ע"י המל"ג. עותק סופי של עבודת הגמר יש להגיש עד סיום השנה האזרחית (31 בדצמבר) של אותה שנה בארבעה עותקים לפחות (חמישה עותקים אם יש יותר ממנחה אחד) למזכירות התכנית בלבד. תלמיד/ה המעוניין/ת להופיע בטקס מסיימי המוסמך שבשנה האזרחית העוקבת, י/תגיש את עבודת הגמר עד ה-30 בנובמבר של אותה שנת לימודים.

היקף ואופי העבודה:

העבודה תהיה בעלת אופי מחקרי מובהק והיקפה לא יעלה על 80 עמודים (לא כולל נספחים) ובהתאם לאישור המנחה/ים.

הערכת העבודה:

עבודת הגמר תימסר לשיפוט למנחה/מנחים ע"י מזכירות התכנית ולקורא נוסף, שימונה ע"י ראש התכנית. הקורא/ת הנוסף/ת י/תבחר מבין סגל האוניברסיטה או מחוצה לה בכפוף לתחום מחקרו/ה. הערכת הבודקים תימסר תוך חודשיים ממועד מסירת העבודה על ידי התלמיד. ציון העבודה מורכב ממוצע הציונים של שני הבודקים. אם העבודה הודרכה ע"י שני מנחים, אזי הציון של כל אחד מהמנחים יהווה 25 אחוזים ואילו הציון מטעם הקורא החיצוני יהווה 50 אחוזים מהציון המשוקלל. הקורא/ת החיצוני/ת י/תחליט אם הוא/היא מעוניין/ת בפרסום שמו/ה לאחר סיום בדיקת עבודת הגמר ומסירת הציון למזכירות התכנית.

אם מתקיים פער של למעלה מ-10 נקודות בין ציוניהם של שני המנחים (או בין ממוצע ציון המנחים וציון הקורא החיצוני), העבודה תוגש לקורא נוסף והציון הסופי ייקבע כממוצע של שלושת הציונים.

לא יתקיים הליך ערעור על הציון לעבודת הגמר. בסיום בדיקת עבודת הגמר אם אין דרישה לתיקונים, תלמידים/ות אשר יהיו מעוניינים/ות בכך ובאישור המנחים ומזכירות התוכנית, יוכלו להעביר בנוסף לעותק הקשיח גם קובץ דיגיטלי לרשות הספרייה (עם אישור חתום להעלאת גרסה אלקטרונית לקטלוג המקוון).

משקל הציונים במסלול המחקרי

ציוני קורסים (כולל ציון עבודת הסמינר) 70%
עבודת גמר (תזה) 30%

תנאי הזכאות לקבלת תואר מוסמך

קבלת ציון 70 לפחות בכל הקורסים הנכללים בממוצע ציוניו של התלמיד.

הציון הסופי לתואר בכלל, ושל העבודה הסמינריונית בעלת אופי מחקרי בפרט, מהווה בסיס לקביעת זכאותו של התלמיד להמשך לימודים בתואר השלישי.

מסלול ב' – לימודי מוסמך לא מחקרי סה"כ 42 נ"ז

המסלול ייקבע במסגרת יעוץ אישי. אל המפגש יש להביא הצעה מסודרת למסלול לימודים על פי החלוקה הבא:

קורסי חובה בהיקף 6 נ"ז

54391 סוגיות מתודולוגיות במחקרי תרבות (2 נ"ז)

54354 תיאוריות ביקורתיות של תרבות (4 נ"ז)

54330 סמינר מחלקתי (ללא נ"ז)

קורסי ליבה בהיקף 12 נ"ז

יש לבחור 12 נ"ז מבין מתוך קורסי הליבה.

תלמידי/ות התכנית יכתבו שתי עבודות סמינריוניות.

קורסי בחירה בהיקף 16 נ"ז

יש לבחור 16 נ"ז מבין קורסי הבחירה המצוטטים או מקורסי מוסמך אחרים הניתנים בפקולטה למדעי הרוח או החברה.

כתיבת שתי עבודות סמינריוניות - סה"כ 8 נ"ז

תלמיד/ה במסלול הלא-מחקרי י/תכתוב שתי עבודות סמינריוניות במסגרת קורסי הליבה או הבחירה. אחת בשנה הראשונה ללימודיו ואחת בשנה השניה.

שימו לב! תלמידים/ות הלומדים/ות בחוגים/מחלקות בהם לא ניתן נ"ז נוסף עבור עבודת סמינר (ציון הקורס הינו עבור "סמינר" 4 נ"ז בלבד), ישלימו נקודות מקורסי בחירה עד לסך הנדרש לסגירת התואר.

משקל הציונים במסלול הלא-מחקרי

ציוני קורסים (כולל ציוני 2 עבודות סמינר) 100%

שקלול הציון לתואר במסלול הלא מחקרי יעשה על פי ציוני הקורסים בלבד

תנאי הזכאות לקבלת תואר מוסמך

קבלת ציון 70 לפחות בכל הקורסים הנכללים בממוצע ציוניו של התלמיד.

מעבר ממסלול למסלול

תלמיד/ה רשאי/ת לעבור מהמסלול הלא-מחקרי למסלול המחקרי בתחילת השנה השנייה באישור ועדת הקבלה של התכנית ובתנאי שיש לו/ה ממוצע של 85 לפחות בכל קורסי החובה, הליבה ובקורסי ההשלמה ומנחה לתזה (ר' לעיל, מסלול מחקרי).

תלמיד/ה במעמד "שנת השלמה"

בסמכות ועדת ההוראה והקבלה של התכנית לחייב בלימודי השלמה. מועמדים/ות שהתקבלו לתכנית עם יותר משני קורסי השלמה יתקבלו במעמד "שנת השלמה". יש לסיים את חובות ההשלמה בשנת לימודים אחת בהתאם לציון הממוצע שיקבע על ידי הועדה. לימודי ההשלמה אינם נכללים במניין נקודות הזכות ללימודי המוסמך וקבלתם של המועמדים ללימודי מוסמך תבוא לדיון עם סיום שנת ההשלמה. קורסי ההשלמה יקבעו בתיאום עם יועצות התכנית.

תלמיד/ה במעמד "משלים למחקר"

תלמיד/ה שסיים/ה תואר שני באוניברסיטה המוכרת ע"י המל"ג במסלול הלא מחקרי בציון 85 לפחות ללא עבודת גמר או שהגיע מתחום לימודים שונה, יכול להתקבל במעמד "משלים למחקר". מועמדותו/ה תבחן ע"י ועדת ההוראה והקבלה של התכנית ובנוסף ע"י ועדת ההוראה של הפקולטה למדעי החברה. התלמיד/ה י/תכתוב עבודת גמר בעלת אופי מחקרי בהנחייה של סגל האוניברסיטה העברית, על פי הכללים אשר חלים על כל תלמידי/ות המחקר. ועדת ההוראה של התכנית רשאית לחייבו ללמוד קורסים נוספים. תלמיד/ה במעמד "משלים למחקר" שעמד/ה בהצלחה בדרישות התכנית והפקולטה, יוכל/ה להגיש את מועמדותו/ה ללימודים לקראת תואר שלישי בתכנית ומועמדותו/ה תישקל ע"י הרשות לתלמידי מחקר כמקובל.

לימודים לתואר שלישי

מסלול לימודי התואר השלישי בתכנית ללימודי תרבות מכשיר תלמידים/ות מצטיינים/ות לעבודת מחקר ברמה גבוהה ביותר, ומאפשר להם/ן להשתתף בשיח אינטלקטואלי ביקורתי, פורה ותומך. כמו כל תלמידי/ות התואר השלישי באוניברסיטה העברית, הרישום יעשה דרך הרשות לתלמידי מחקר ועל פי נהליה.

ועדת הקבלה של התכנית תדון בכל פנייה על פי תנאי הקבלה הבאים:
תלמיד/ה בעל/ת תואר מוסמך (ממוסד מוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה) במסלול המחקרי בציון סופי של 85 לפחות, וציון 85 ומעלה בעבודת הגמר בעלת אופי מחקרי (תיזה) למוסמך.

וועדת הקבלה של התכנית ו/או הוועדה המלווה של התלמיד/ה תחליט על קורסים מומלצים רלוונטיים בהיקף של 12 נ"ז.